

28.11.2017

Asia/7

§ 81

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin liittymiseksi International Cities of Refuge Networking (ICORN) -verkoston jäseneksi

HEL 2017-012589 T 04 03 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupunki liittyy ICORN-verkoston jäseneksi.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 ICORN-jäsenyyden sopimusluonnos 2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 3.5.2017, § 211 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoaloitteen mukaisesti, että Helsingin kaupunki alkaa selvittää mahdollisuuksia ja valmistautua liittymään International Cities of Refuge Networking (ICORN) -verkoston jäseneksi ja tarjoamaan turvaresidenssipaikkoja Helsingissä vainotuille toimittajille, kirjailijoille ja taiteilijoille. Tätä ennen kaupunginvaltuusto on käsitellyt asiaa marraskuussa 2.12.2015, § 328.

Vuonna 1993 perustetun ICORN -verkoston hallinnollinen keskus on Stavangerissa Norjassa. Järjestö toimii verkostomaisesti ja sen jäsenkaupungit sitoutuvat tietyin ehdoin tarjoamaan suojapaikkaa vainotuille taiteilijoille. ICORN on Norjan lain mukainen itsenäinen oikeushenkilö. ICORN Stavanger vastaanottaa tilapäistä tai pitkäkestoisempaa turvaa tarvitsevien kirjailijoiden ja taiteilijoiden hakemuksia, sekä arvioi ja to-

dentaa heidän riskiään joutua tosiasiallisesti vainon kohteeksi kotimaassa. ICORN ehdottaa suojelun tarpeessa olevia taiteilijoita jäsenkaupungeille tai -alueille ja auttaa yhteistyössä jäsenkaupungin tai -alueen kanssa turvaa tarvitsevan henkilön siirtymistä koti- tai oleskelumaastaan vastaanottavaan kaupunkiin. Vastaavasti ICORN jäsenkaupungit ja -alueet sitoutuvat tarjoamaan, kapasiteettinsa mukaisesti, lyhytkestoisia (1–4 kk) ja pitkäkestoisempia (1–2 vuotta) turvaresidenssijaksoja vainotuille taiteilijoille. Verkostoon liittyvät kaupungit sitoutuvat järjestämään turvaresidenssitoimintaa, siihen liittyvää tukea, sekä helpottamaan osaltaan taiteilijoiden asemaa esimerkiksi tarjoamalla juridista neuvontaa sekä verkostoitumista paikallisyhteisöön ja kaupungin taiteilijoihin. Kukin jäseneksi liittyvä kaupunki kuitenkin aina itse harkitsee sen miten määrittelee, mitoittaa ja rahoittaa kaupungin turvaresidenssitoiminnan tason. Järjestön jäsen sopimuksen standardimalli on juridisessa mielessä väljästi muotoiltu eikä itsessään määrittele hallinnolliselle tai taloudelliselle tukirakenteelle sitovia muotoja.

ICORN-jäsenenä kaupunki toimisi osana laajempaa kansainvälistä verkostoa yhteistyössä muiden turvaresidenssikaupunkien kanssa. Jäsenyyden myötä Helsinki saisi käyttöönsä järjestön asiantuntemuksen ja palvelut vainottujen taiteilijoiden turvaresidenssitoimintaan liittyvissä hakuprosesseissa ja valinnoissa sekä tukea toiminnalle. Jäsenyyden kautta kaupunki myös osaltaan viestisi edistävänsä sananvapautta ja ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamista.

Helsingissä on vuodesta 2015 järjestetty lyhyitä turvaresidenssivierailuja ammattitaiteilijoille, ja Helsingin kaupunki on tukenut turvaresidenssitoimintaa vuodesta 2016 lähtien. Perpetuum Mobile ry:n yhteistyössä HIAP ry:n kanssa järjestämä turvaresidenssitoiminta on painottunut erityisesti visuaalisiin taiteisiin ja musiikkiin. Lyhyiden turvaresidenssijaksojen aikana on järjestetty yhdessä taiteilijoiden kanssa näyttelyitä, erilaisia keskustelutilaisuuksia, konsertteja ym. Kokemukset turvaresidenssitoiminnasta ovat olleet rohkaisevia. Helsinki on käytännössä tukenut ICORN -verkoston linjausten mukaista turvaresidenssitoimintaa hankerahoituksella jo toista vuotta. Kaupungin taide- ja kulttuuriavustukset ovat myös jatkossa keskeisin väline toteuttaa kaupungin vastuita turvaresidenssitoiminnan toteuttamisessa.

Kaupunginvaltuuston toukokuisen päätöksen (3.5.2017, § 211) jälkeen ICORN:iin liittymisestä on käyty yhteisiä keskusteluja kaupungin elinkeino-osaston ja yleisten kulttuuripalveluiden välillä. Huhtikuussa julkaistiin vuodesta 1995 turvaresidenssikaupunkina toimineen Göteborgin kaupungin selvitys turvaresidenssitoiminnan järjestämisestä, ja selvitykseen on tutustuttu. Kaupunki on myös ollut yhteydessä Tukholmaan ja Osloon, jotka ovat mukana toiminnassa tukemalla vainottuja kirjailijoita toimijaorganisaatioidensa kautta. Helsingin kaupunki on

28.11.2017

myös selvittänyt Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa mahdollisia synergiaetuja, mutta Espoo ja Vantaa eivät toistaiseksi ole harkinneet liittymistä ICORN-verkoston. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kumppanuudet ja avustukset -yksikkö on varautunut tarvittaessa kustantamaan järjestön jäsenmaksun talousarviostaan. Kumppanuudet ja avustukset -yksikkö on organisoimassa sopimuksen toimeenpanoon liittyvän turva-residenssitoiminnan ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta.

Talousarvion noudattamissuhteiden 8.13 kohdassa todetaan, että mikäli hallintokunta ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan hallintokunnan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä. Tämä tarkastelu on nyt tehty kulttuurin palvelukokonaisuudessa, ja toimialajohtaja tulee teemmään päätöksen IETM / International Network for Contemporary Performing Arts -verkoston jäsenyydestä eroamisesta, jos kaupunki päättää liittyä ICORN-verkoston

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1 ICORN-jäsenyyden sopimusluonnos 2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano